

A Levegő Munkacsoport észrevételei

az „Előterjesztés a Kormány részére az Országos Levegőterhelés-csökkentési Programról” (Budapest, 2019. július) című anyaghoz

I. Általános észrevételek

Az OLP helyzetértékelése

Az anyag (a továbbiakban: OLP) általában helyesen értékeli a kialakult helyzetet, ugyanakkor helyenként jelentős pontosításra, kiegészítésre szorul. Ez utóbbiak közül a legfontosabbak a következők:

- Az OLP egyáltalán nem említi az illegális lakossági égetéseket annak ellenére, hogy ez a károsanyag-kibocsátások egyik fő forrása.
- Az OLP lebecsüli a közlekedésből származó kibocsátások mértékét a környezeti levegőminőség alakulásában és valószínűleg egyes emissziók tekintetében is.

(A továbbiakban ezeket a témákat részletesebben is kifejtyük.)

Az OLP intézkedései

Az OLP-ben előirányzott minden intézkedést szükségesnek tartunk, azonban ezek az intézkedések messze nem elegendők a légszennyező anyagok kibocsátásának érdemi csökkentésére, sőt nagy valószínűséggel kibocsátás egyes szennyezőanyagok tekintetében tovább fog növekedni. Ennek fő okai a következők:

- Az illegális lakossági tüzelésből származó levegőszennyezés oka elsősorban a tájékoztatatlanság, tudatlanság, felelőtlenség, nemtörődömség, és csak ezt követi a (bár szintén jelentős ok) az anyagi szegénység. Hiába vannak megfelelő jogszabályok, ha azokat nem érvényesítik a gyakorlatban. Ezért az illegális tüzelés miatti légszennyezés visszaszorításához (és egyéb jogszabályok betartatásához is) elengedhetetlen – egyebek mellett – az illetékes hatóságok megerősítése is, ez viszont sehol nem szerepel az OLP-ben.
- A közlekedési levegőszennyezést nem lehet úgy csökkenteni, hogy évről évre jelentősen növekszik a benzin- és dizelüzemű gépjárművek száma és futásteljesítménye, márpedig ez volt jellemző az elmúlt évekre és – megfelelő intézkedések hiányában – ez a tendencia fog várhatóan folytatódni az elkövetkező 10 évben is a hivatalos előrejelzések szerint. Ennek a folyamatnak a visszafordításában komoly szerepet játszhatnak az OLP-ben előirányzott intézkedések (különösen, ha sikerül városainkban hatékonyan bevezetni az alacsony kibocsátási övezeteket), azonban ezek aligha lesznek elégségesek. Ezért elengedhetetlennek tartjuk a gazdasági eszközök alkalmazását, azaz a gépjárműadóztatás és -díjazás (beleértve a kilométer- és szennyezésarányos útdíj általános bevezetését) radikális reformját, valamint a támogatási prioritások alapvető megváltoztatását.

Az OLP értékelését rendkívül megnehezíti, hogy több táblázat kitöltése hiányos (pl. 2.5.2.2, 2.7.1 időközi célértékek és mutatók, 2.84, 2.8.5). Különösen aggályosnak tartjuk, hogy a „2.6.3.A kibocsátáscsökkentési kötelezettségek teljesítése céljából megvizsgált egyes szakpolitikák vagy intézkedések vagy az azokból álló csomagok becsült költségei és hasznai” táblázat teljesen üres.

Tudjuk, hogy az OLP kidolgozásának ebben a szakaszában csak a főbb intézkedési pontok rövid felsorolására van lehetőség, azonban nagyon sok függ attól, hogy konkrétan mit tartalmaznak majd az egyes intézkedések. Ezért a részletes intézkedési tervek tervezetét is kielőbb ki kell dolgozni és társadalmi vitára bocsátani.

II. Észrevételek

„az ELŐTERJESZTÉS a Kormány részére az Országos Levegőterhelés-csökkentési Programról” című anyaghoz

Az „I. Költségvetési hatások” fejezet komoly hiányossága, hogy csak a költségvetési ráfordításokkal foglalkozik, pedig a hivatkozott uniós hatásvizsgálat¹ részletesen tárgyalja a gazdasági előnyöket (*economic benefits*), és kimutatja, hogy ezek sokszorosán meghaladják a ráfordításokat.

További komoly hiányossága az előterjesztésnek, hogy egyáltalán nem említi annak a szükségességét, hogy – a hivatkozott uniós hatásvizsgálat által részletesen tárgyalt – külső költségeket (externáliák) szükséges beépíteni a vonatkozó árakba. Ezt azért is meg kell tenni, mert „a szennyező fizet” elv az EU Alapszerződésének része, de még inkább azért is, mert ez az intézkedés (megfelelő módon bevezetve) egyaránt jelentősen hozzájárulhatna a környezet állapotának javításához, a gazdasági versenyképesség növeléséhez és a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentéséhez. (Kérés esetén a témáról részletes anyagokat bocsátunk rendelkezésre.)

„A Kormány/2019. (.....) Korm. határozata az Országos Levegőterhelés-csökkentési Programról” című rész 2. pontját javasoljuk kiegészíteni két új ponttal:

„...) felhívja az innovációért és technológiáért felelős minisztert, a belügyminisztert, a miniszterelnökséget vezető minisztert, az emberi erőforrások miniszterét, a pénzügyminisztert és az agrárminisztert, hogy dolgozzák ki a részletes intézkedési tervek tervezetét az OLP-ben szereplő, feladatkörükbe tartozó intézkedések ütemezett megvalósításáról, ezekről folytassanak társadalmi egyeztetést, majd véglegesítsék a terveket;

Felelős: innovációért és technológiáért felelős miniszter
belügyminiszter
miniszterelnökséget vezető miniszter
emberi erőforrások minisztere
pénzügyminiszter
agrárminiszter

Határidő: a tervezetek kidolgozására: 2019. november 30
a végleges intézkedési tervek elkészítésére: 2020. január 30.”

„...) felhívja a pénzügyminisztert, hogy a társmisztériumok, valamint a témával foglalkozó szakmai intézmények, civil szervezetek közreműködésével dolgozzon ki részletes javaslatot az adó- és támogatási rendszer olyan átalakítására, amely a levegőtisztaság-védelem tekintetében biztosíthatja „a szennyező fizet” elv gyakorlati megvalósítását.

Felelős: pénzügyminiszter

Határidő: a társadalmi vitára bocsátandó tervezet elkészítésére: 2019. november 30.
a végleges változat elkészítésére: 2020. január 31.”

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52013SC0531>

III. Észrevételek

az "1. melléklet a/2019. sz. Korm. határozathoz (ORSZÁGOS LEVEGŐTERHELÉS-CSÖKKENTÉSI PROGRAM A BIZOTTSÁG (EU) 2018/1522 VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA ALAPJÁN") című anyaghoz"²

„2.4.1.3 Az egyes légszennyezőanyagok kibocsátásának szerkezete és trendje”

Célszerű lenne tájékoztatni arról, hogy mennyire reális a közlekedési NO_x-kibocsátásnak az ábrákon bemutatott mennyisége, tekintettel arra, hogy – amint az a dízelbotrány során kiderült – a gyári adatok sok esetben köszönőviszonyban sincsenek a valós körülmények közötti kibocsátással (ez utóbbi akár 40%-kal is magasabb lehet).

Szintén aggályaink vannak a lakossági PM- és VOC-kibocsátás kimutatott mennyiségének helyességével kapcsolatban. A szövegből számunkra egyértelműnek tűnik, hogy nem számoltak az illegális lakossági égetésekből származó kibocsátásokkal. Mivel ezek az égetések széles körben elterjedtek³, a valós helyzet bemutatásakor ezeket is számításba kell venni. (Bár tudomásunk szerint az illegális lakossági égetésből származó kibocsátás mértékéről nem áll rendelkezésre hivatalos adat, és így nem lehet meghatározni, hogy az emissziós leltárban számított országos összkibocsátáshoz mérten mekkora emisszió származik ebből e tevékenységből, a Levegő Munkacsoport tapasztalatai és felmérései szerint ez a kibocsátás szignifikáns. Ezért erre feltétlenül fel kell hívni az OLP-ben a figyelmet még akkor is, ha a NEC irányelv szerint az OLP-nek csak a leltárral alátámasztható kibocsátásokra kell kiterjednie.)

Tudjuk, hogy a szóban forgó kibocsátásokat az Európai Bizottság által megadott módszertan alapján számítják ki, azonban amennyiben a módszertan nem kezeli a kibocsátások egy jelentős részét, akkor ezt egyrészt jelezni kellene az Európai Bizottság felé, másrészt pedig erre a hazai döntéshozók figyelmét is szükséges felhívni, hiszen csak így tudnak helyes döntést hozni.

„A PM_{2,5} kibocsátás csökkentési cél eléréséhez a lakossági fűtésből származó emissziót kell csökkenteni”

Javasoljuk kiegészíteni:

„A PM_{2,5} kibocsátás csökkentési cél eléréséhez elsősorban a lakossági fűtésből származó emissziót kell csökkenteni, azonban a forgalmas utak mentén, illetve sűrűn lakott területeken számos esetben a közlekedés az emisszió fő forrása, ezért a közlekedési eredetű emissziót is csökkenteni kell.”

„a napi határérték (50 µg/m³) túllépések aránya ingadozó, de enyhe csökkenő tendencia itt is megfigyelhető. Az intézkedések ellenére egyes mérőállomásokon továbbra is regisztrálnak éves és napi határérték-túllépést.”

Javasoljuk módosítani:

„a napi határérték (50 µg/m³) túllépések aránya ingadozó; a 2010-es évek elején tapasztalt enyhe csökkenés megállt, az utóbbi néhány évben inkább a stagnálás a jellemző, a legkritikusabb helyeken (pl. Sajó-völgy) pedig lassú növekedés kezdődött. Egyes mérőállomásokon továbbra is regisztrálnak éves és napi határérték-túllépést.”

„2.4.3. A nemzeti kibocsátási források határokon átnyúló, jelenlegi hatása”

² Az anyag elérhető a http://www.hermanottointezet.hu/sites/default/files/OLP_20190718.pdf címen is. A HOI honlapján megjelent tájékoztatás szerint (<http://www.hermanottointezet.hu/801419>) a véleményezési határidő 2019. augusztus 21.

³ <https://www.levego.hu/hirek/2017/12/ellenezzuk-megis-egetunk/>

„(a) Magyarországon kialakuló PM légszennyezésért 70-80 %-ban az országhatáron túli légszennyező források a felelősek.”

Javasoljuk módosítani:

„(a) Magyarországon a környezeti levegőben a PM10-koncentráció átlagosan 70-80%-át az országhatáron túlról származó szennyező anyagok teszik ki, azonban a NEC irányelv alapján ez nem releváns a hazai emissziócsökkentés tekintetében, hiszen Magyarországnak a saját területén történő kibocsátást kell csökkentenie, és ez független attól, hogy mennyi szennyezés származik az országhatáron túlról. A NEC irányelv azt is előírja, hogy az országhatáron áterjedő szennyezést is csökkenteni szükséges, mégpedig a Magyarországon kibocsátott PM 65%-a a határon túlra kerül.

Ami pedig a helyi koncentrációt illeti, a településeken belül, illetve a forgalmas utak mentén – többnyire a sűrűn lakott területeken – az arány sok esetben éppen a fordítottja, különösen a PM2,5 vonatkozásában. Továbbá az említett arány a PM tömegére vonatkozik, azonban az egészségre leginkább az ultrafinom (100 nanométer átmérőjű alatti) részecskék ártalmasak, amelyek tömege szinte elenyésző a PM10, illetve a PM2,5 tömegéhez képest, ugyanakkor az ultrafinom részecskék túlnyomó része helyi forrásból származik. (Mivel a lakosság egészségének megóvása kell, hogy legyen a legfőbb szempont a környezeti levegő javításában, ezzel a tényezővel is számolnunk kell annak ellenére, hogy sem a NEC irányelv, sem a környezeti levegő minőségéről szóló irányelv nem foglalkozik ezzel.)”

2.6.1.A kibocsátáscsökkentési kötelezettségek teljesítése céljából megvizsgált szakpolitikák és intézkedések részletei (a szakpolitikák és intézkedések szintjén történő jelentéstétel)

2.6.1.4 Távhő- és hőellátó rendszerek energetikai fejlesztése, távhővel ellátott lakások számának növelése

Javasoljuk az intézkedés szövegét kiegészíteni a következőkkel:

„A kiépült, illetve kiépülő távhővezetékek körzetében az új épületek kötelező rákötése a távhőre. A sűrűn beépített városrészekben a lakóépületekben a meglévő fűtések műszaki állapotának felmérése abból a célból, hogy az esedékes (rövid és középtávú) fűtőkorszerűsítésnél a távfűtési alternatívát mérlegeljék. Ösztönzőrendszer kialakítása a rákötés elősegítésére.”

2.6.1.10 Az alkalmazandó tüzelőanyag és fűtési technika területi szabályozási lehetőségeinek megteremtése

Javasoljuk az intézkedés szövegét kiegészíteni a következőkkel:

„Az önkormányzati engedélyezési mechanizmus csak a levegőminőség meglévő szintjének javítását szolgálhatja.”

2.6.1.18 Alacsony vagy nulla kibocsátású járművek használatának elterjesztése

„• könnyű elektromos járművek.”⁴

2.6.1.19 Környezetvédelmi célú közlekedési szabályozási eszközök alkalmazása

Javasoljuk az intézkedés szövegét a következőkkel kiegészíteni⁵:

- Fenntartható városi mobilitási tervek készítése az „ÚTMUTATÓ – Fenntartható Városi Mobilitási Tervek kidolgozása és végrehajtása” című kiadványban⁶ leírtaknak megfelelően az állami közlekedési támogatások feltételeként

⁴Ld. <https://www.levego.hu/hirek/2017/01/lesz-e-kormanyhatározat-az-elektromos-ketkerekeuekrol/>

⁵ Mindezen és ezeken túlmenő javaslatok részletesebb magyarázattal itt találhatóak:

[https://www.levego.hu/sites/default/files/Hungary%20Report%20on%20the%20Decarbonisation%20of%20Transport%20\(EUKI%20Project\).pdf](https://www.levego.hu/sites/default/files/Hungary%20Report%20on%20the%20Decarbonisation%20of%20Transport%20(EUKI%20Project).pdf)

⁶ https://www.eltis.org/sites/default/files/bump_guidelines_hu.pdf

- A típusbizonyítvány szerinti szennyezőanyag-kibocsátási szintet túllépő gépkocsiknak a forgalomból való kiemelését szolgáló távérzékelő rendszer kiépítése
- A gépjárművek jobb karbantartásának elősegítése
- Városi útdíj bevezetése Budapesten
- Országos kilométer- és szennyezésarányos útdíj bevezetése minden gépjárműre minden útvonalon
- A közlekedési infrastruktúra-fejlesztési támogatások átcsoportosítása a környezetkímélő közlekedési módok javára az új autópályák és főutak építésének támogatásának megszüntetésével
- A gépjárműadózási rendszer átalakítása
- Intelligens közlekedés-szabályozó rendszerek bevezetése
- A vasúti pályahasználati díjak csökkentése
- A nehéz tehergépjármű-forgalom csillapítása az utak településein átmenő szakaszain
- Az autómegosztás támogatása
- A kerékpár-megosztó rendszerek támogatása
- A telekocsi-használat támogatása
- A zöld közbeszerzés jelentős ösztönzése
- Környezetbarát eljárások bevezetése az áruszállításban (city logisztika stb.)
- A helyi, a helyközi és a távolsági közlekedés menetrendjeinek összehangolása
- A tömegközlekedési járművek előnyben részesítése a forgalomban
- A parkolási díjak emelése, kiterjesztése
- A kerékpározás feltételeinek javítása
- A robbanómotoros könnyű járművek (robogó, motorkerékpár stb.) közlekedése önkormányzati rendeletben történő korlátozásának ösztönzése
- A villanyhajtású robogók üzleti célú – például ételszállítás – beszerzésének anyagi támogatása a villanyhajtású gépkocsik vásárlásának támogatásához hasonlóan
- Kisebb gépjármű-forgalmat eredményező településrendezési tervek
- Munkahelyi közlekedési tervek bevezetésének ösztönzése

Felelős: Innovációs és Technológiai Minisztérium

Javaslatok további, a tervezetben jelenleg nem szereplő intézkedésekre

I. Lakossági tüzelés⁷

1. Az avar- és kerti hulladék égetés teljes és országos tilalma

Az avar és kerti hulladék lakossági égetése nagy mértékben járul hozzá a légszennyezettséghez. Az ország nagyobb részén – néhol csak időszakosan – az önkormányzatok helyi rendeletei megengedik ezt a tevékenységet, amelyet házi komposztálással, illetve a zöldhulladék elszállításával tökéletesen lehet helyettesíteni. Javasoljuk, hogy az OLP rövid határidővel írja elő az avarégetés országos tilalmának bevezetését, amihez a környezet védelméről szóló törvény módosítása szükséges. Ugyancsak javasoljuk, hogy az OLP sorolja fel a tilalom érvényesítésének eszközeit is.

Felelős: környezetvédelemért felelős miniszter

⁷ Részletesebben ld. itt:

https://www.levego.hu/sites/default/files/TERVEZET_OT2018_%C3%A11l%C3%A1sfoglal%C3%A1s_lakoss%C3%A1gi_szil%C3%A1rd_%C3%A9get%C3%A9sekr%C5%911.pdf/

https://www.levego.hu/sites/default/files/Lazar_Janosnak_futes_2018febr.pdf

https://www.levego.hu/sites/default/files/egetes_eredetu_legszennyezes_program_v_1.5.pdf

2. Az illegális égetések elleni hatósági fellépés hatékonyságának növelése

Az illegális tüzelőanyagokkal (háztartási hulladék, gumiabroncs, olajos rongy, ablakkeret, bútorlap stb.) való tüzelés a részecskeszennyezettség egyik fő okozója, továbbá az így a levegőbe kerülő egyéb káros anyagok (pl. dioxin, formaldehid, benz-A-pirén, foszgén) súlyos közvetlen fenyegetést is jelentenek a lakosság egészségére. A hatályos jogszabályok szigorúan tiltják ezeket a tevékenységeket, ugyanakkor ezeknek a jogszabályi előírásoknak a hatóságok csak rendkívül ritkán szereznek érvényt. Az ezzel kapcsolatos levegőtisztaság-védelmi bírságolási, kötelezési eljárásokra jelenleg a területileg illetékes járási hivataloknak van hatáskörük. Sajnos azonban ennek a feladatnak a hatóságok csak kis részben és még ezekben az esetekben is igen alacsony hatékonysággal tudnak eleget tenni. A jogellenes háztartási égetések visszaszorítása érdekében egy több intézkedésből álló csomagot javasolunk a lehető legrövidebb határidővel bevezetni. Az egyes javasolt intézkedések:

- Az illetékes hatóságok személyi állományának és költségvetésének növelése.
- A levegőtisztaság-védelemmel foglalkozó ügymintázók szakmai és jogi képzése.
- Útmutató készítése az illegális égetések bizonyítási eljárásához, a bizonyítást segítő eszközök (pl. hamutesztek) beszerzése.
- A hatóság aktív ellenőrzési tevékenységének beindítása és a lakossági panaszok kezelési rendjének hatékonyabbá tétele.
- Ügyleti rendszer kiépítése, hogy hivatali időn kívül is elérhető legyen a hatóság a jogellenes tevékenységek esetén.
- Költségvetési keret létrehozása az égetéseket bizonyító szakértői vélemények beszerzéséhez.
- Együttműködés és jelzési rendszer kiépítése a rendőrséggel megyei és helyi szinten az érintett ingatlanokba való bejutás biztosítása, illetve a rendőrségi feljegyzések, jegyzőkönyvek közigazgatási eljárásban bizonyítékként történő felhasználása érdekében.
- Együttműködés és jelzési rendszer kiépítése a Katasztrófavédelemmel, különös tekintettel a kéményseprési közszolgáltatások végzése során szerzett információk tekintetében.
- Széles körű, hatásos lakossági felvilágosító, tájékoztató kampány.

Felelős: környezetvédelemért felelős miniszter, Miniszterelnökséget vezető miniszter

3. Bányanyitási moratórium

Az OLP írjon elő országos lignit- és barnaszénbánya-nyitási tilalmat, és irányozza elő az ehhez szükséges jogszabálymódosításokat.

Felelős: környezetvédelemért felelős miniszter, innovációs és technológiai miniszter

4. A hulladékkezelési szabályok fokozott ellenőrzése, különös tekintettel a hulladékszállításra

Az illegális égetések háttérben sokszor nem csak a levegővédelmi szabályok megszegése, hanem a jogellenes hulladékkezelési tevékenységek állnak. Gyakorivá vált, hogy kisebb-nagyobb építőipari, asztalosipari és egyéb vállalkozások a tevékenységük során keletkező hulladékokat (pl. lecserélt ablakkereteket, selejtezett bútorlapokat) nem arra engedéllyel rendelkező hulladékkezelőnek adják át, hanem egyszerűen odaadják (vagy olcsón eladják) a lakosságnak tüzelési célból. Szintén elterjedt, hogy használt ruhát és egyéb anyagokat adnak el nagy mennyiségben rendkívül olcsón egyes vállalkozások, amelyeket a lakosok eltüzelnek. Későbbi elégetés céljából sokan halmoznak fel különféle nem háztartásban keletkező hulladékokat az ingatlanjaikon. Az ilyen vállalkozások és ingatlantulajdonosok hulladékkal kapcsolatos kötelezettségeinek ellenőrzését javasoljuk fokozni. Javasoljuk, hogy a OLP írjon elő a hatóságok számára céllenőrzési programkészítési és -végrehajtási kötelezettséget rövid határidővel. Az illegális tüzeléssel kapcsolatos jogsértéseket feltáró társhatóságok, hatósági osztályok jelezzenek a hulladékgazdálkodásért felelős hatóságok, hatósági egységek számára minden olyan esetben, amikor megállapítható, hogy másoktól nagyobb mennyiségben átvett hulladékkal tüzeltek és tárják fel ezeknek a hulladékoknak a forrásait, hogy azokkal szemben a megfelelő hulladékgazdálkodási, szabálysértési vagy akár büntetőjogi

eljárásokat meg lehessen indítani.

Felelős: innovációs és technológiai miniszter, környezetvédelemért felelős miniszter

5. A rendőrség nyomozási aktivitásának növelése a hulladékgazdálkodás rendjének megsértése esetén

Az illegális hulladékégetés, illetve az ahhoz vezető egyes jogellenes hulladékkezelési tevékenységek súlyosabb esetekben a Büntető Törvénykönyv 248. § (1) bekezdése alapján bűncselekménynek is minősülhetnek, a rendőri szervek azonban jelenleg saját észlelés alapján szinte egyáltalán nem indítanak nyomozást ilyen ügyekben, a be-, illetve feljelentések nyomán pedig a legtöbb esetben érdemi cselekmények nélkül megszüntetik a nyomozást. Nyilvánvaló, hogy az ilyen égetések társadalomra veszélyessége különösen nagy, ezért indokolt lenne ezért a rendőrség aktívabb és szigorúbb fellépése. Javasoljuk, hogy a OLP írja elő, hogy az Országos Rendőrfőkapitányság szervezzon továbbképzést az ügýtípusal kapcsolatos rendőri munkáról, és biztosítsa a személyi, anyagi és szakmai feltételeket a hatékonyabb nyomozati munkához.

Felelős: belügyminiszter

II. Vegyes jellegű intézkedések

Településrendezési eszközök szigorítása

A magas légszennyezettség jelentős oka sok esetben, hogy a településfejlesztés nélkülözi a tervszerűséget, átgondoltságot, néha eseti beruházások érdekeit szolgálja. Emiatt gyakran olyan új forgalmat vonzó létesítmények (lakóparkok, irodaházak, logisztikai központok stb.) épülnek meg, amelyek átgondoltabb, szigorúbb településrendezési politika mellett nem, vagy megfelelőbb helyen létesülnének. Javasoljuk, hogy az OLP írja elő, hogy a települési önkormányzatok településrendezési politikájukat úgy alakítsák ki, hogy az ne járuljon hozzá az egyéni gépjárműhasználat, illetve a közúti teherforgalom növekedéséhez, és ennek keretében például a kibocsátási célok teljesüléséig tartózkodjanak az építési követelmények lazításától. Javasoljuk annak előírását is, hogy ne fordulhasson elő, hogy a terveket bármiféle környezetvédelmi értékelés nélkül fogadják el a képviselő-testületek.

Felelős: belügyminiszter

Közterület-zöldítési programok indítása

A fák jelentős mennyiségű szálló port és egyéb légszennyező anyagot, például a rákkeltő hatású PAH-vegyületeket is képesek megkötni. A fák természetes légtisztítók és légkondicionálók: egy dús lombkoronájú fákkal szegélyezett utcában a szálló por mennyisége mindössze 10–15 százaléka egy csupasz utcában találhatóénak, és a levegője akár 6–10 fokkal is hűvösebb lehet. Javasoljuk, hogy a OLP írja elő a meglévő zöldterületek megőrzését és minőségének javítását, továbbá zöldítési programok készítésének és végrehajtásának kötelezettségét, valamint a közterületi fakivágások engedélyezési gyakorlatának megszigorítását.

Felelős: belügyminiszter, pénzügyminiszter

2.6.2. A kibocsátáscsökkentési kötelezettségek teljesítése céljából megvizsgált egyes szakpolitikák vagy intézkedések vagy az azokból álló csomagok hatása a levegőminőségre és a környezetre

„A levegőminőség javítása, a túllépések megszüntetése érdekében az érintett zónák levegőminőségének javítására vonatkozó területi levegőminőségi tervek végrehajtása folyamatban van.”

Javasoljuk kiegészíteni:

„A levegőminőség javítása, a túllépések megszüntetése érdekében az érintett zónák levegőminőségének javítására vonatkozó területi levegőminőségi tervek végrehajtása folyamatban van. Ugyanakkor a hatályos levegőminőségi tervek azonnali és érdemi felülvizsgálatára van szükség, mert ezek a tervek jelenleg elnagyoltak, általánosak, számos szakmailag

megkérdőjelezhető intézkedést tartalmaznak, az intézkedések végrehajtása pedig gyakorlatilag véletlenszerű. Szükséges továbbá a levegőminőségi tervekkel kapcsolatos eljárási szabályok és intézményi feltételek újragondolása is, hiszen a tervek elfogadásának formája, az azzal kapcsolatos jogorvoslati jog, továbbá az intézkedések végrehajtásának ellenőrzési és szankcionálási rendje jelenleg nem egyértelmű.”⁸

„Az ipari légszennyezés jelenleg nem jelent levegőminőségi kockázatot, itt az intézkedések a levegőterhelés folyamatos csökkenéséhez járulnak hozzá.”

Javasoljuk módosítani:

„Az ipari légszennyezés összességében kevésbé járul hozzá levegő szennyezettségéhez, itt az intézkedések a levegőterhelés folyamatos csökkenéséhez járulnak hozzá. Ugyanakkor több helyen a környező lakosság kitettsége az ipari, energiaipari légszennyezéshez jelentős.”⁹

2.6.4. Az (EU) 2016/2284 irányelv III. mellékletének 2. része szerinti, a kibocsátáscsökkentési kötelezettségek teljesítésére szolgáló és a mezőgazdasági ágazatot megcélzó intézkedésekkel kapcsolatos további részletek

Ezt a pontot idő- és kapacitáshiány miatt nem véleményezzük, azonban felhívjuk a figyelmet korábbi tanulmányainkra:

https://www.levego.hu/sites/default/files/14-mezogazdasag-gszt2010_0.pdf

<https://www.levego.hu/sites/default/files/konyvtar/olvaso/koltsegvetes/koltm3.pdf>

<https://www.levego.hu/sites/default/files/kiadvanyok/tiltandotamogatas.pdf> (11. fejezet),

Budapest, 2019. július 29.

Lukács András
a Levegő Munkacsoport elnöke

⁸ Ld.

<https://www.levego.hu/hirek/2018/09/kotelezo-ereju-intezkedesekre-lenne-szukseg-a-levegominosegi-tervekben/>

<https://www.levego.hu/hirek/miskolc-es-kornyeke-europa-egyik-legszennyezettebb-levegoju-terulete-ugyeben-leptek/>

⁹ Ld. például:

https://index.hu/belfold/2019/07/26/ajka_bakonyi_eromu_robbanas_pernye_korom/

https://www.nyugat.hu/tartalom/cikk/falco_gyar_meresi_eredmenyek_majus